

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň Mgr. Hany Janotové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený X., státní příslušnost Ukrajina
bytem X.
zastoupen Mgr. Pavolem Kehlem, advokátem
se sídlem Panská 895/6, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobce pro nepřijatelnost dne 12. 11. 2025

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající ve vrácení žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 12. 11. 2025 jako nepřijatelné byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 12. 11. 2025 jako nepřijatelné.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10.140 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Pavola Kehla, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „soud“) domáhal ochrany před nezákonným zásahem, který spatřoval v tom, že mu žalovaný vrátil jeho žádost o udělení dočasné ochrany ze dne 12. 11. 2025, zaevidovanou pod č. j. OAM-0422175/DO-2025, jako nepřijatelnou ve smyslu § 5 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“) z důvodu, že žalobce získal dočasnou ochranu v jiném členském státě EU (konkrétně v Rumunsku). Zároveň žalobce požadoval, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv, a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o udělení dočasné ochrany.

II. Žaloba

2. Žalobce je občanem Ukrajiny. V minulosti získal dočasnou ochranu v Rumunsku, ačkoliv o to sám nežádal. Předtím byl také držitelem dočasné ochrany v České republice, ta mu již však byla zrušena.
3. Žalobce ve věci samé namítl, že § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina je v rozporu s unijním právem, a proto jej nelze aplikovat. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, podle něhož žalovaný nemůže považovat žádost o dočasnou ochranu za nepřijatelnou pouze z důvodu, že občan Ukrajiny má nebo v minulosti měl dočasnou ochranu v jiném členském státě. Unijní právo neomezuje sekundární pohyb držitelů dočasné ochrany, zakazuje pouze současné čerpání výhod s ní spojených ve více členských státech.
4. Ze směrnice Rady 2001/55/ES o dočasné ochraně (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) nevyplývá oprávnění členských států žádost o dočasnou ochranu automaticky odmítat. Tento závěr nebyl dotčen ani přijetím prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. července 2025¹ (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2025/1460“), jímž byla prodloužena dočasná ochrana zavedená prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022² (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“).
5. Žalovaný proto nebyl oprávněn považovat žádost žalobce o poskytnutí dočasné ochrany za nepřijatelnou; pokud tak učinil, představoval tento postup nezákonný zásah.
6. Žalobce podal také návrh na vydání předběžného opatření. Usnesením ze dne 3. 12. 2025 zdejší soud rozhodl o zamítnutí tohoto návrhu.

III. Vyjádření žalovaného

7. Soud předně uvádí, že prakticky totožnou argumentaci zvolil žalovaný i v dalších řízeních, které se týkaly žádostí posouzených již dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina (srov. rozsudky

¹ Prováděcí Rady EU 2025/1460 ze dne 15. července 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382

² Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana

zdejšího soudu ze dne 11. 12. 2025, č. j. 10 A 173/2025-24, ze dne 19. 12. 2025, č. j. 3 A 143/2025-30 nebo ze dne 19. 12. 2025, č. j. 5 A 121/2025-26).

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Uvedl, že žalobce je v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy Temporary Protection Platform (dále jen „systém TPP“) evidován jako držitel dočasné ochrany v Rumunské republice, což má dokládat označení „tp“ v kolonce „Type of protection“. Proto žalovaný vyhodnotil žalobcovu žádost jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina. Žalovaný poukázal na to, že žalobce svou žalobní argumentaci směřuje vůči jiným zákonným důvodům (§ 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina), není si proto jist, zdali si je žalobce vědom skutečnosti, že jeho žádost žalovaný za nepřijatelnou označil z jiného důvodu.
9. Pro posouzení nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je podle žalovaného rozhodující, že žalobce dočasnou ochranu v jiném členském státě již získal. V této souvislosti žalovaný odkázal na § 3 odst. 3 téhož zákona a uvedl, že zde uvedené oznámení o riziku vyčerpání kapacit zveřejnil a dne 25. 8. 2025 zaslal Evropské komisi.
10. Aplikované ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je dle něj v souladu s unijním právem, neboť z unijní právní úpravy neplyne osobám, které již v jiném členském státě čerpaly práva spojená s dočasnou ochranou, zejména získaly pobytové oprávnění z tohoto titulu, nárok na udělení téhož pobytového oprávnění v dalším členském státě, s výjimkou sloučení rodiny, humanitárních důvodů nebo přemístění podle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně. Takové právo nevyplývá ani výslovně, ani implicitně ze směrnice o dočasné ochraně, což má potvrzovat znění jejího čl. 8 odst. 1. Pokud by se toto ustanovení mělo vztahovat i na osoby, jimž již bylo pobytové oprávnění uděleno v jiném členském státě, muselo by být formulováno odlišně a směrnice by současně nemohla obsahovat ustanovení čl. 15 a čl. 26.
11. Žalovaný dále uvedl, že právo sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany v rámci EU nelze přímo dovodit ze směrnice o dočasné ochraně, a je proto sporné, zda jej lze odvozovat pouze z dohody členských států o neaplikování čl. 11 této směrnice. Uvedený článek podle žalovaného upravuje výlučně vzájemné povinnosti členských států a nemá přímé právní účinky vůči jednotlivcům; na držitele pobytového oprávnění může působit nanejvýš nepřímo. Samotná neaplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně tak nemůže osobě, jíž bylo povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice uděleno jedním členským státem, založit právo získat toto povolení v jiném členském státě. Žalovaný zároveň poukázal na to, že právě z dohody členských států o neaplikování čl. 11 směrnice NSS ve své judikatuře dovozuje existenci práva na přemístění do jiného členského státu a na získání nového povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v tomto státě.
12. Zdůraznil také, že prováděcím rozhodnutím 2025/1460 byly v oblasti druhotných pohybů doplněny nové recitály č. 5 a č. 6, z nichž podle jeho názoru jednoznačně vyplývá vůle členských států jako smluvních stran dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nepředávat si mezi sebou neoprávněně pobývajících držitelů povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany. Vyloučením aplikace čl. 11 ale nedošlo k založení dalších práv vysídlených osob. Jelikož tyto recitály nejsou součástí normativního textu prováděcího rozhodnutí, ale slouží pouze jako interpretační vodítka, nejsou vázány na jeho časovou účinnost. Jejich znění tak podle žalovaného dodatečně objasňuje význam dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

dočasné ochraně a potvrzuje, že druhotný pohyb držitelů pobytového oprávnění z dočasné ochrany je nežádoucí.

13. Na vyjádření žalovaného žalobce nereagoval.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

Přípustnost žaloby

14. Zdejší soud posoudil, zda je zásah žalovaného nezákonný, a vycházel přitom ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
15. Soud také konstatuje, že žaloba byla podána v zákonné lhůtě, je tedy včasná. Žaloba je zároveň přípustná (srov. rozsudek sp. zn. 1 Azs 174/2024).
16. Soud o žalobě rozhodoval bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili. Nařídit jednání nebylo potřeba ani kvůli dokazování. Soudu je známo, že ve věcech, o nichž vede řízení o ochraně před nezákonným zásahem, žalovaný spis ve smyslu § 17 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z něhož by bylo možné zjistit průběh správního řízení a sloužil jako podklad napadeného správního rozhodnutí, se kterým by se žalobce mohl jako stěžovatel seznámit dříve než v soudním řízení a reagovat na jeho obsah, zpravidla nevede (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2023, č. j. 10 As 326/2022-88 a rozhodnutí v něm citovaná). V nyní posuzované věci je však situace odlišná. Žalovaný soud poskytl spis vedený pod sp. zn. OAM-0442175/DO-2025. Obsahem tohoto spisu je 1) lustrace žalobce cizineckém informačním systému, 2) žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 12. 11. 2025 včetně fotokopie ukrajinského pasu žalobce platného od 14. 2. 2022 do 14. 12. 2032, 3) dopis Ministerstva vnitra ze dne 25. 8. 2025 informující o vyčerpání kapacit v souvislosti s poskytováním dočasné ochrany a 4) printscreen obrazovky ze systému TPP.
17. Platí přitom, že obsahem správního spisu se dokazování neprovádí [rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č.j. 9 Afs 8/2008-117, (č. 2383/2011 Sb. NSS)]. Účastníci řízení pak žádné důkazy nenavrhli. Soud proto s ohledem na výše uvedené jednání nenařizoval (obdobně viz zejména rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2022, č.j. 54 A 50/2021-38, bod 16, nebo ve skutkově obdobném případě srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2025, č.j. 10 A 112/2025, bod 15).
18. Soud dále posuzoval, zda žalobce k hájení svých práv zvolil správný žalobní typ.
19. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud žalobci poskytnout tehdy, je-li v jeho případě kumulativně splněno celkem pět podmínek. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a zásah byl zaměřen přímo proti žalobci nebo v jeho důsledku bylo proti žalobci přímo zasaženo (5. podmínka). Pokud není byť jen jedna z uvedených pěti podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č.j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
20. V tomto řízení jsou splněny první, druhá, čtvrtá a pátá podmínka. Žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka), když mu byla žádost vrácena jako nepřijatelná. Vrácení žádosti nepředcházelo žádné správní řízení, žádost nebyla žalovaným věcně posouzena – nejedná se tedy o rozhodnutí, ale o faktický úkon – zásah (4. podmínka),

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

který byl navíc nepochybně zaměřen přímo proti žalobci (5. podmínka). Lze tedy shrnout, že žalobce postupoval správně, když se na soud obrátil prostřednictvím zásahové žaloby.

Důvodnost žaloby

21. Soudu tak zbývá posoudit, zda byla splněna třetí podmínka – tedy zda žalovaný při vrácení žádosti jako nepřijatelné postupoval v souladu s právními předpisy, či naopak nezákonně. Pro zdejší soud je pak stěžejní postavit najisto, zda žalovaný vyhodnotil žádost žalobce jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina v rozporu s (unijním) právem, či nikoli. Soud připomíná, že dle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina, ve znění účinném od 3. 9. 2025, je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže je
- c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
22. Žalovaný namítl, že žalobce nevznesl námitky přímo zpochybňující postup podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, přestože je to žalobce, kdo svými tvrzeními vymezuje rozsah řízení o ochraně před nezákonným zásahem. Pokud žalobce setrval na požadavku, aby soud posuzoval vrácení jeho žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) téhož zákona, nemohl soud tento rámec z vlastní iniciativy měnit ani žalobce poučovat o nesprávně označeném důvodu nepřijatelnosti, neboť by tím překročil roli nestranného rozhodce. Bylo povinností žalobce, zastoupeného právním profesionálem, aby v reakci na vyjádření žalovaného uplatnil konkrétní námitky proti postupu podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina.
23. Navzdory tomu byly žalobcovy námitky, směřující proti jinému důvodu nepřijatelnosti, samy o sobě způsobilé zpochybnit postup žalovaného podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, neboť žalobce výslovně nesouhlasil s tím, že jeho žádost byla shledána nepřijatelnou z důvodu předchozího udělení dočasné ochrany v Rumunsku. Toto tvrzení postačuje k přezkumu zákonnosti postupu žalovaného, jelikož existence dočasné ochrany v jiném členském státě představuje jednu ze dvou kumulativních podmínek nepřijatelnosti podle uvedeného ustanovení.
24. Ačkoli se soud zabýval nepřijatelností žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona Lex Ukrajina, je třeba na tento důvod nahlížet v návaznosti na dosavadní judikaturu k důvodům nepřijatelnosti podle písm. c) a d) téhož ustanovení. Ostatně i žalovaný ve svém vyjádření soustředil podstatnou část argumentace na tvrzení, že z práva EU nevyplývá právo žadatelů na sekundární pohyb do jiného členského státu.
25. Je přitom zřejmé, že žalovaný dosud nepřijal závěry ustálené judikatury týkající se nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona Lex Ukrajina. Soud mu proto i v kontextu tohoto případu připomíná již citovaný rozsudek SDEU ve věci Krasiliva, na který NSS navázal tzv. „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, a dalšími svými rozhodnutími. Zdejší soud zohlednil i následnou argumentaci žalovaného (např. rozsudky ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 30. 4. 2025, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

5 A 36/2025-38, ze dne 31. 7. 2025, č. j. 6 A 58/2025-46 či ze dne 17. 10. 2025, č. j. 6 A 88/2025-55). Zdejší senát se s těmito závěry plně ztotožnil a v podrobnostech na ně odkazuje. Přestože žalovaný tyto závěry nadále nerespektuje, soud nepovažuje za účelné je stále znovu v úplnosti opakovat.

26. Přestože žalovaný posoudil žádost žalobce jako nepřijatelnou podle nově zavedeného důvodu dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, jsou pro posouzení žaloby plně použitelné závěry dřívější „dubnové“ judikatury. Ta se uplatní proto, že uvedené ustanovení, obdobně jako dřívější důvody nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona, vylučuje věcný přezkum žádostí cizinců, kteří jsou nebo byli držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (první podmínka). K této původní, byť formulačně upravené podmínce, přibyla u písm. f) další kumulativní podmínka, a to předchozí oznámení podle § 3 odst. 3 zákona Lex Ukrajina, jímž Ministerstvo vnitra informovalo Evropskou komisi o riziku vyčerpání kapacit a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (druhá podmínka).
27. Úvahy žalovaného o absenci úpravy druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou v rozporu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Z ní vyplývá, že mají-li osoby ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 právo zvolit si hostitelský členský stát a současně vůči nim není uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, zahrnuje toto právo i možnost přemístit pobyt do jiného zvoleného členského státu, neboť jinak by výluka z aplikace čl. 11 postrádala smysl.
28. Soud neshledal, že by tyto závěry byly v rozporu se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Skutečnost, že směrnice výslovně neupravuje druhotný pohyb nad rámec čl. 15 a 26, sama o sobě neznamena, že by jej současně zakazovala.
29. S žalovaným lze souhlasit v tom, že členské státy mohou přijímat úpravu přesahující minimální standardy této směrnice. Ani při možnosti volby členského státu v rámci druhotného pohybu však není vyloučena aplikace přerozdělovacího mechanismu podle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně, neboť jeho použití je dle čl. 26 odst. 1 vždy podmíněno souhlasem přemísťovaných osob. Pokud by tomu tak nebylo, postrádalo by toto ustanovení smysl, jelikož by se dotčené osoby mohly bez dalšího vrátit. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při umožnění druhotného pohybu ztrácí na významu, článek je však třeba chápat jako obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí 2022/382 i 2025/1460 se k druhotnému pohybu vyjádřila tím, že na základě dohody členských států je vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, což fakticky vedlo k vyprázdnění povinného slučování rodin podle čl. 15 směrnice, neboť generální výluka aplikace čl. 11 má za následek nutnost umožnit druhotný pohyb mezi členskými státy nejen fakticky, ale i právně.
30. Žalovaný dovozuje neexistenci práva na druhotný pohyb z aktualizovaného znění recitálů (5)³ a (6)⁴ prováděcího rozhodnutí 2025/1460.

³ „V souvislosti s aktivací směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice {směrnice 2001/55/ES} na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přesouvají bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak.“

⁴ „S ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.“

31. Žalovaný však uvedené recitály vykládá nesprávně, pokud z nich dovozuje, že *a priori* vylučují právo druhotného pohybu. Ačkoli recitály upřesňují výklad prováděcího rozhodnutí 2022/382, výslovně nestanoví, že by jednou udělená dočasná ochrana automaticky bránila jejímu poskytnutí v jiném členském státě. Recitál (6) lze vyložit tak, že potvrzuje závěr přijatý SDEU ve věci *Krasiliva*, podle něhož mohou členské státy odeprít dočasnou ochranu osobě, která již dočasnou ochranu v jiném členském státě má a nehodlá se jí vzdát. Recitál (5) pak lze chápat tak, že výluka aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně se nevztahuje na osoby, které požívají dočasnou ochranu v jednom členském státě a bez povolení se přesouvají na území jiného členského státu. Ani jeden z těchto recitálů se tedy výslovně nezabývá situacemi typickými pro druhotné pohyby v České republice, tedy případy, kdy se vysídlená osoba dočasnou ochranu v jiném členském státě vzdala nebo jí byla ukončena a následně žádá o její poskytnutí v ČR. Recitály se vyjadřují pouze k situacím, které nejsou přípustné ani podle judikatury SDEU a NSS, totiž k případům souběžného uplatňování dočasnou ochrany ve více členských státech.
32. Z prováděcího rozhodnutí 2025/1460 ani z žádného ustanovení Lex Ukrajina nevyplývá závěr žalovaného, podle něhož by ukrajinský uprchlík, který požádal o dočasnou ochranu v jednom členském státě EU, mohl tuto ochranu nadále účinně čerpat výlučně v tomto státě. Přestože žalovaný takto dlouhodobě vykládá § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, je mu tato interpretace v soudním přezkumu opakovaně vytýkána jako nesprávná.
33. Soud konstatuje, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina fakticky představuje sloučení a přeformulování dřívějších důvodů podle písm. c) a d) téhož ustanovení, přičemž pro žadatele má totožné právní důsledky. Jediným rozdílem je, že aplikaci tohoto postupu musí nově předcházet oznámení žalovaného podle § 3 odst. 3 zákona Lex Ukrajina, adresované Evropské komisi, o riziku vyčerpání kapacit k zvládnutí následků hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy.
34. Ani tento nový důvod nepřijatelnosti podle názoru zdejšího soudu nemůže zpochybnit závěry tzv. dubnové judikatury. Není zřejmé, z jakého důvodu by oznámení o riziku vyčerpání kapacit mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o přípustnosti druhotného pohybu držitelů dočasnou ochrany. Nejvyšší správní soud tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382 ve spojení s vyloučením aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, přičemž na těchto východiscích se nic nezměnilo. Změnila se pouze vnitrostátní právní úprava, která však musí být vykládána v souladu s právem EU (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2025, č. j. 15 A 128/2025-19, bod 26). Žalovaný proto nemůže prostřednictvím nového důvodu, navázaného na stejnou podmínku, kterou soudy opakovaně odmítly, nadále plošně vracet žádosti jako nepřijatelné namísto jejich věcného posouzení.
35. Oznámení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina adresované Evropské komisi má povahou blízko k oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jde o žádost členského státu o pomoc prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU, tedy o politický akt, z něhož nelze dovozovat normativní důsledky spočívající v prolomení judikатурních závěrů, zejména ve ztrátě práva držitelů dočasnou ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl mezi oběma úpravami spočívá zásadně jen v tom, že § 3 odst. 3 Lex Ukrajina pracuje s rizikem vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o jejich již nastalém překročení.

36. Z pohledu soudu představuje § 3 odst. 3 Lex Ukrajina zakotvení institutu, který je již obsažen v unijním právu, vnitrostátní podoba však odporuje směrnici o dočasné ochraně. Z této směrnice totiž nevyplývá, že by oznámení členského státu o překročení jeho kapacit pro přijetí osob oprávněných k dočasné ochraně mělo jakékoli právní důsledky pro samotné žadatele. V posuzovaném případě navíc ke skutečnému překročení kapacit nedošlo, nýbrž bylo pouze deklarováno riziko jejich vyčerpání, tedy stav méně závažný, než s jakým směrnice počítá.
37. Soud dále konstatuje, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina nepřiměřeně rozlišuje mezi žadateli žádajícími o dočasnou ochranu poprvé a těmi, kteří uplatňují právo na druhotný pohyb. Důsledky této úpravy pak neodůvodněně dopadají zejména na žadatele, kteří ke dni podání žádosti již – často z vlastní vůle – nedisponovali povolením k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě.
38. Měl-li zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu, nemohlo k tomu z uvedených důvodů touto právní úpravou dojít. Zatímco judikturní závěry nadále plně dopadají na první podmínku nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 téhož zákona není ve světle práva EU způsobilá sama o sobě založit nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu.
39. Žalovaný proto v projednávané věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo v citované judikatuře NSS, jejíž závěry jsou plně použitelné i na § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina. NSS dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 téhož zákona je přípustný za podmínky, že tyto osoby současně nepožívají dočasně či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu musí být vedeno řádné správní řízení. Za této situace na ni nelze aplikovat § 5 odst. 1 písm. d), a tím ani § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina.
40. Podle názoru soudu nebylo cílem Lex Ukrajina odepřít vysídleným osobám přístup k dočasné ochraně v případech, kdy nepodléhají mezinárodní ani dočasné ochraně v žádném členském státě EU. Takový výklad by je nutil buď k návratu do země původu, což není možné vzhledem k probíhajícímu ozbrojenému konfliktu, nebo k pobytu na území ČR bez pobytového oprávnění, případně k pokusu získat ochranu v jiném členském státě. Obě tato řešení jsou nežádoucí. Právní řád nelze vykládat restriktivně tak, aby vedl k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění ani k faktickému nucení uprchlíků opustit území ČR, což by navíc obcházelo dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Ačkoli žalovaný dovozuje, že právní úprava umožňuje opětovné podání žádosti pouze v členském státě, v němž byla dočasná ochrana již dříve udělena, tento závěr nevyplývá z relevantních právních předpisů ani není opodstatněn samotným účelem právní úpravy.
41. Žalovaný tedy nepostupoval správně, když neověřil, zda žalobce dočasnou ochranou v Rumunsku skutečně disponuje, když systém TPP není nadán materiální publicitou. Pokud by žalovaný došel k závěru, že žalobce již prokazatelně dočasnou ochranou v Rumunsku nedisponuje, měl žádost žalobce věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění žalobci vydat (k tomu srov. „třetí scénář“ v bodu 78 rozsudku sp. zn. 174/2024).
42. Pokud by žalovaný naopak postavil najisto, že žalobce doposud dočasně ochrany v Rumunsku požívá, měl v takovém případě postupovat dle čtvrtého scénáře obsaženého v bodu 78 rozsudku sp. zn. 174/2024. Žalovaný, pamatujíc přitom závěrů obsažených v bodech 73 až 75 tamtéž, měl žádost žalobce i v takovém případě věcně projednat a v případě splnění podmínek mu pobytové oprávnění vydat.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

V. Závěr a náklady řízení

43. Soud tak uzavírá, že žaloba je důvodná. Důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je v rozporu s unijním právem, konkrétně se směrnicí o dočasné ochraně a s prováděcím rozhodnutím 2022/382. Z tohoto důvodu soud výrokem I. postupem podle § 87 odst. 2 s. ř. s. deklaroval, že zásah žalovaného byl nezákonný. Podle téhož ustanovení soud výrokem II. zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu obnovit stav před zásahem, neboť důsledky zásahu nadále trvají. Žalovaný je povinen žádost žalobce věcně posoudit; pro další postup při vyřizování žádosti soud žalovaného odkazuje zejména na bod 78 již citovaného rozsudku sp. zn. 1 Azs 174/2024.
44. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci samé úspěšný, má proto právo na náhradu nákladů řízení. Náklady sestávají z odměny za zastupování advokátem, který ve věci učinil dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby), přičemž za každý z nich mu náleží částka 4.620 Kč [§ 9 odst. 5, § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu]. Soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů za opravu žaloby ze dne 19. 11. 2025, neboť tak učinil bez výzvy soudu a informace v ní obsažené měly (a mohly být) již součástí podané žaloby. Dále zástupci žalobce přísluší náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč za každý úkon. Zástupce žalobce není plátcem DPH, celkem tedy žalobci náleží na náhradě nákladů řízení 10.140 Kč [$2 \times 4.620 + 2 \times 450$]. Od soudního poplatku byl žalobce osvobozen dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha dne 30. ledna 2026

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Shodu s prvopisem potrzuje X. X.